

Forslag til
oprettelse af

Center for Internetforskning

Center for Internetforskning er stiftet d. 18. september 2000 med det formål at fremme forskning i internettets samfundsmæssige og kulturelle funktioner og betydninger.

Til fremme af formålet påtænkes centret bl.a. at have følgende aktiviteter inden for centrets forskningsområde:

- at være samlingssted og forum for de forskere ved IMV/i Århusområdet, der (enkeltvis/sammen) arbejder med human- og samfundsvidenskabelig internetforskning.
- at arrangere interne og eksterne forskningsseminarer, konferencer o.lign.
- at arbejde for etableringen af ph.d.-stipendier
- at formidle forskningen via udgivelser (skriftrække, arbejdspapirer, tidsskrift, antologier, internetsted...), foredrag, undervisning mm.
- at være videnscenter for internetforskning, bl.a. ved at oparbejde et dokumentationscenter med den relevante faglitteratur og at være netportal for fagområdet
- at være samarbejdspartner i relevante forskningsprojekter ved andre forskningsinstitutioner

- at arbejde for tilknytning af nationale og internationale gæsteforskere med relevante forskningsprojekter

Herudover har centret også som sit aktuelle formål at arbejde for oprettelsen af et dansk/skandinavisk forskernetværk for human- og samfundsvidenskabelig internetforskning, samt for oprettelsen af et internet-arkiv.

Netværk for Internetforskning

Formålet med oprettelsen af et *Netværk for Internetforskning* er at skabe en ramme for vidensudveksling og samarbejde inden for human- og samfundsvidenskabelig internetforskning, i første omgang nationalt, men inden for en overskuelig fremtid også skandinavisk.

Denne ramme ville kunne bestå af følgende elementer:

- arrangeren af seminarer, konferencer, workshops o.lign., med henblik på at skabe rum for diskussion af teoretiske, metodiske og analytiske spørgsmål samt for præsentation af forskningsprojekter og -resultater
- udgivelse af relevant materiale fra de arrangerede seminarer, konferencer, workshops o.lign.
- udgivelse af et elektronisk nyhedsbrev, med omtale af f.eks. konferencer, nye publikationer, gæsteforelæsere, relevante links mm. samt evt. med et tilknyttet online diskussionsforum
- evt. også at være baggrundsgruppe i arbejdet på at etablere et internetarkiv

Deltagere i *Netværk for Internetforskning* vil kunne være enkeltpersoner med internetrelateret forskning.

Oprettelsen af et nationalt internetarkiv

Som nogle ved, er der for få år siden indført en ordning med pligtaflevering af det, der undertiden betegnes som statiske netmaterialer, dvs. materialer af værkagtig, stabil karakter, der er lagt på internettet (www). Der er derimod ikke i Danmark i dag taget noget initiativ til at opbygge et egentlig internetarkiv, der også lagrer de dynamiske og mere variable ingredienser, det være sig aktuelle informationsmaterialer (kalendere, begivenhedstaler, løbende opdaterede nyheder mv.), personlige netsider, use-net, private og offentlige organisationers netsteder (herunder privatdrevne interessesider), dynamiske sider (herunder chatfora), bruger-genererede sider, netportaler (fra Jubii til Netdoktor), og — hvad der måske er det vigtigste — de mange linkstrukturer, der både giver internettet dets afgørende infrastrukturelle betydning og særpræg.

Situationen er på dette område ikke blot den, at vi her står med et særligt kompliceret arkiveringsproblem (arkiver er så at sige pr. definition skabt til at lagre velafgrænsede, statiske objekter, der skal beskyttes mod foranderligheden og tidens gang), den er også prækær, fordi vi allerede i dag kan konstatere, at vigtige dele af det kildemateriale, der kan dokumentere internettets tilbliven og udvikling (fra 1960-erne frem til i dag) allerede er forsvundet eller spredt i så mange private elektroniske

arkiver, at en indsamling, der kan føre til en rimeligt eksemplarisk samling, vil være vanskelig eller umulig.

Hvis internettets anvendelse frem til 1980-erne måske især har interesse i videnskabs- og militærhistorisk sammenhæng, er det i løbet af 1990-erne blevet en vital del af hele samfundets kommunikative infrastruktur. Det er derfor på høje tid, at der bliver taget initiativ til at opbygge et arkiv, der tillader eftertiden at rekonstruere denne infrastrukturens opståen og senere udviklingshistorie. En væsentlig del af dette kildemateriale er allerede tabt. Andre dele vil blive tabt i de nærmeste år, med mindre der bliver iværksat en indsamling, og andre dele igen vil kun eksistere i en mere eller mindre tilfældig, ikke-registreret og utilgængelig form i institutions-, organisations- og virksomhedsarkiver. En del materiale er endelig måske nok overleveret, men ubrugeligt fordi den hardware og software, der skal til for at læse det, ikke længere er tilgængelig.

Der giver sig heraf i det mindste tre opgaver for et *Center for Internetforskning*, nemlig:

- at udarbejde en plan for opbygning af net-kildematerialer i relation til vore egne aktuelle forskningsprojekter.
- at kortlægge internationale arkiveringsstrategier (det mest kendte er det såkaldte snapshot-arkiv www.archive.org)
- at udarbejde et forslag til en national/skandinavisk netarkiveringsstrategi, herunder at dokumentere aktuelle forskningsbehov og at skitsere muligheder for mere permanente løsninger.

Der kan både tænkes i retning af snapshotarkiv, og i selektion af type-eksemplariske netsteder eller kombinationer. Der kan være en pointe i at

få Statsbiblioteket med (der i forvejen har mediesamlingen, mens Det Kgl Bibliotek står som hovedansvarlig for de digitale værker).

Af særlig aktualitet er også at afklare, om der kan tænkes en relation til projektet med den lidt særprægede titel "Kulturarvens virtuelle universitet".

Organisation

Centret ledes af x eller y, der på en årlig generalforsamling vælges af centrets medlemskreds for et år ad gangen.

(x=Centerlederen/y=Ledergruppen bestående af to-tre personer med nærmere bestemte aktivitetsområder. Lederne har to formål: initiativtagende indadtil og repræsentativt udadtil, i forbindelse med forhandlinger og ansøgninger).

Generalforsamlingen vedtager også årligt en plan for det kommende års aktiviteter.

Vi foreslår, der laves vedtægter, så vidt muligt i overensstemmelse med fakultets- og universitetsregler herfor. Vi forbereder mundtligt indlæg herom.

*Niels Brügger & Niels Ole Finnemann
september 2000*